

700—800 K. Právem sice přihlížel k těmto částkám, leč pominul vzít zřetel na okolnost, že cena, za kterou stěžovatel kobyly koupil, byla právě vyvolána okolnostmi, které se sběhly v osobě prodávajícího Františka N-a. Tento potvrdil jako svědek, že koupil kobyly prodanou stěžovateli za 8400 K, a že ji prodal stěžovateli lacino proto, že neměl krmení a že se proto nutil koně prodati. Tato okolnost jistě snižovala pro prodávajícího cenu prodávané kobyly pod skutečnou užitkovou její hodnotu a byla výhodou pro stěžovatele — mimo výhodu, že kobyla byla shřebná — který nebyl povinen, aby ji na druhého kupce přenášel. Uváží-li se původní nákupní cena 8400 K, lze zajisté i tuto výhodu, stěžovateli patřící, vyjádřiti určitou částkou peněžní, kterou pak dlužno k ceně 4200 K přiraziti. Při tom ovšem jest závažno posouditi, zda cena 8400 K byla přiměřenou čili nic, a to zejména v uvážení, že znalec připustil, že i cena 10.500 K za shřebnou kobyly nemusí býti přemrštěna. Dále dlužno uvážiti, že pro posouzení zřejmé přemrštěnosti kobyly přichází také v úvahu, že stěžovatel kupoval kobyly ve velmi špatném stavu, a že na sebe bral zvláštní riziko podnikatelské pro případ, že o ni přijde. Také toto riziko bylo by lze určitou částkou peněžní vyjádřiti a připadalo by k dobru stěžovateli.

Čís. 538.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro skutkovou podstatu § 12 lichevního zákona stačí, že předmět potřeby byl ukrýván a uschován k vůli prodeji pod rukou jen některým zákazníkům, třeba nikoli v úmyslu, by byly zvýšeny ceny.

Pokud jest vysloviti ztrátu živnostenského oprávnění.

(Rozh. ze dne 19. září 1921, Kr I 193/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 5. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 12 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., vyhověl však odvolání obžalovaného, že vyloučil z rozsudku soudu nalézacího výrok, jímž byla vyslovena ztráta živnostenského oprávnění.

Důvody:

Dle čís. 4 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že byl obžalovaný zkrácen v právu obhajoby tím, že nalézací soud zamítl návrh podaný obhájcem při hlavním přelíčení, by byly vyslechnuty svědkyně Marie P. a Anastazie J. o tom, že obžalovaný, vrátiv se do svého stánku, hodlal čekajícím u krámu svědkyním prodati hovězí maso 1 kg za 17 K a to dříve ještě, nežli občanská kontrola zakročila. Avšak soud právem zamítl tento návrh, poněvadž okolnost, o níž měly býti svědkyně slyšeny, není rozhodna pro otázku viny, jde-li o přečim dle § 12 zák. lich. Toto trestní ustanovení směřuje totiž dle zprávy právního výboru o vládním návrhu zákona o trestání lichvy (tisk 1697) proti živnostníkům, kteří omezují veřejný prodej zboží tím, že je prodávají pod rukou svým známým

odběratelům, třeba nikoli za cenu zřejmě přemrštěnou. Dle slov zpravodaje Dra Boučka ve schůzi Nár shromáždění ze dne 17. října 1919 (těsnopisecká zpráva o 84. schůzi str. 2521) postihuje § 12 sabotáž v zásobování, i když není dokazatelný úmysl zvyšovati ceny. S tohoto stanoviska jest lhostejno, chtěl-li obžalovaný prodati maso čekajícím dvěma svědkyním, čili nic a za jakou cenu, jakmile jest výsledky průvodního řízení prokázáno, že maso pod pultem schovával, aby tak prováděl privilegované zásobování jedněch na úkor druhých. Po stránce věcné čís. 9 a) § 281 tr. ř. dovozuje stížnost, že pouhé uložení masa do přihrádek pod pultem není nic trestného. Takovým způsobem se vždy ukládalo maso, dovezené z lednice do stánků (na pultě, na háčích pod pultem). Není ani možno uložiti všechno maso k prodeji připravené na pultě v prodejní místnosti. Pouhé schování nestačí k naplnění skutkové podstaty přečinu dle § 12 zák. o lichvě. Musilo by se státi za tím účelem, aby veřejný prodej určitého zboží byl zastaven vůbec nebo podstatně omezen. Obžalovaný prý neměl úmyslu, prodávati maso za cenu zvýšenou, opačné zjištění prvního soudu jest prý nesprávné a formálně vadné. Stížnost přehlíží, že ustanovení § 12 zák. o lichvě směřuje proti živnostníkům, kteří podstatně omezují veřejný prodej zboží tím, že je schovávají nebo pod rukou prodávají pouze svým známým odběratelům, třeba za ceny nezvýšené, že se tedy obrací proti privilegovanému zásobování některých osob na újmu druhých. V daném případě jest zjištěno, že obžalovaný měl veškeré hovězí maso ve stánku ukryto z části pod pultem, z části na háčích přikryté kabátem a zástěrou, že tedy neměl vyloženo k veřejnému prodeji na pultě žádného masa. Rozsudek také zjistil, že obžalovaný uschoval a ukryl maso v úmyslu, by vzbudil u zákazníků zdání, že je ho malé množství, by je tak výhodněji prodal, tedy pod rukou a za zvýšené ceny. V tomto poslednějším ohledu nevystihuje však rozsudek správně § 12 zák. o lichvě; k subjektivní skutkové podstatě zmíněného paragrafu vyhledává se totiž ukrývání a uschování zboží v úmyslu, by bylo prodáváno pod rukou jen některým zákazníkům byť i ne za ceny zvýšené nebo dokonce zřejmě přemrštěné. Pojem uschování je pak v rozsudku správně vystižen, ježto obžalovaný popřel členům kontroly, že má maso; tomu není nikterak na závalu, že obžalovaný chtěl prodati maso dvěma svědkyním, ježto, k § 12 zmíněného zákona stačí favorisování jedněch na úkor druhých. Pokud stížnost brojí proti zjištěnému úmyslu obžalovaného s hlediska materiálního právního důvodu zmatečnosti, není provedena dle zákona; pokud vykládá náležitosti objektivní skutkové podstaty přečinu dle § 12 cit. zák. způsobem od hořejšího stanoviska odchylným, není odůvodněna.

Trest ztráty živnostenského oprávnění na dobu tří měsíců, který byl uložěn obžalovanému ještě vedle trestu tuhého vězení, postihl by citelně obžalovaného, jelikož by hluboko zasáhl do hospodářských poměrů jeho a ohrozil hospodářskou situaci jeho rodiny. Zrušovací soud má za to, že tento velice citelný trest vedlejší je na místě v případech křiklavých prohřešků proti zákonu o trestání válečné lichvy, zejména trvalého zneužívání provozování živnosti k poškozování zájmů spotřebitelstva, že však v tomto případě vzhledem na zjištěný rozsah činu a jeho ojedinělost již hlavním trestem bylo zavinění obžalovaného náležitě postiženo, pro-

čež vyhověno bylo odvolání obžalovaného do výroku, že ztrácí živnostenské oprávnění.

Čís. 539.

Zastavení porot (zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 268 sb. z. a n.).

Doba, po kterou má býti činnost porot zastavena, nemusí býti určena ve vládním nařízení, vyslovujícím zastavení. Účinnost nařízení takového není podmíněna tím, by je vláda neprodleně předložila Národnímu shromáždění.

(Rozh. ze dne 23. září 1921, Kr II 406/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem pozdvižení dle § 68 tr. zák. atd. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečná stížnost obrací se proti příslušnosti výjimečného soudu, před nímž trestní věc byla projednána, domáhajíc se rozhodnutí soudem porotním jako soudem dle čl. VI. b) čís. 3 uvozovacího zákona k trestnímu řádu příslušným, ježto nařízení vlády ze dne 30. prosince 1920 čís. 697 sb. z. a n. o zastavení působnosti porot, nevyslovujíc, že by působnost porot zastavena byla na určitou dobu, nevyhovuje zákonu ze dne 15. dubna 1920, čís. 268 sb. z. a n. a ježto nebylo též, o čemž nabízen důkaz dotazem u předsednictva Národního shromáždění, nařízení o zastavení porot předloženo neprodleně Národnímu shromáždění ku schválení a v předepsané lhůtě tímto schváleno. Avšak nepřislušnost výjimečného soudu uplatňovati bylo obžalovaným, ježto provedení přelíčení před tímto soudem navrženo bylo již ve spisu obžalovacím, ve stadiu dání v obžalovanost. Uplatňování nepřislušnosti zmatečné stížností brání předpis § 219 tr. ř. a okolnost, že výtka ta nespadá pod žádný z taxativně v § 281 tr. ř. vypočtených důvodů zmatečnosti. Budiž proto jen mimochodem podotčeno, že zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 268 sb. z. a n. naprosto nepředepisuje, že by doba trvání zastavení porot musila býti předem určena již v dotyčném vládním nařízení (§ 3 a contrario), že dále neprodleně předložení Národnímu shromáždění nebo výboru dle § 54 ústavní listiny jest sice dle § 2 zákona povinností vlády, jejíž porušení činilo by ji ústavně zodpovědnou, nikoliv však podmínkou účinnosti nařízení o zastavení působnosti porot, jež podmíněna jest jen usnesením podle § 2 a vyhlášením podle §§ 4 a 5 zákona. Proto také nebylo třeba konati šetření, zda povinnosti shora uvedené bylo přesně vyhověno.

Čís. 540.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).